

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту наказу Міністерства фінансів України
«Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості
аудиторських послуг та інших перевірок»

I. Визначення проблеми

Система внутрішнього контролю якості (система управління якістю) аудиторських послуг формується кожною аудиторською фірмою та аудитором в Україні в обов'язковому порядку, оскільки, як зазначено в Кодексі професійної етики аудиторів Міжнародної федерації бухгалтерів, характерною рисою професії незалежного аудитора є прийняття відповідальності перед суспільством. Тому контроль якості аудиторських послуг є не тільки обов'язком кожної аудиторської фірми та аудитора, а також неодмінною умовою подальшого функціонування суб'єкта аудиторської діяльності.

Для ефективного забезпечення якості аудиторських послуг, що надаються аудиторськими фірмами, актуальною проблемою є управління оцінкою та контролем їх якості, в якому ключову роль відіграє не лише фіксація невідповідності якості послуг стандартам чи очікуванням клієнтів, але й виявлення внутрішніх причин, що обумовили таку невідповідність, формування способів підвищення якості послуг до необхідного рівня та контроль утримання такого рівня.

Підвищення якості аудиту та забезпечення конкурентоспроможності аудиторських фірм має становити ключову основу розвитку аудиторської діяльності в Україні. Тому контроль за якістю аудиторських послуг в Україні потребує посилення, що передбачає формування ефективної системи контролю за якістю аудиторських послуг, а саме: регулярний контроль якості аудиторських послуг повинен здійснюватися на рівні всіх суб'єктів аудиторської діяльності; удосконалення методики і процедур роботи суб'єктів аудиторської діяльності.

Верховною Радою України прийнято Закон України від 20.09.2022 № 2597-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні», основні положення якого набрали чинності 01.01.2023.

Цим Законом внесено зміни до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон), зокрема уточнено положення щодо процедури контролю якості аудиторських послуг, передбачено механізм залучення професійних організацій аудиторів та бухгалтерів до системи регулювання аудиторської діяльності шляхом надання можливості делегування їм повноважень з контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які повідомили про намір здійснювати обов'язковий аудит фінансової звітності, а також передбачено проведення інших перевірок, крім перевірок з контролю якості аудиторських послуг.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000065FC2E00F6F4B300](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [03.03.2023 13:04:40](#) по [03.03.2025 13:04:40](#)

Міністерство фінансів України

41040-06-5/9350 від 06.04.2023

Відповідно до частини чотирнадцятої статті 40 Закону Порядок проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

З метою реалізації норм Закону розроблено проект наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок» (далі – проект наказу).

Відповідно до пункту 8 частини першої статті 23 Закону суб'єкт аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності має забезпечити запровадження внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг (системи управління якістю).

Надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності суб'єктами аудиторської діяльності, які не пройшли контроль якості аудиторських послуг, не забезпечує впевненості користувачів фінансової звітності у її достовірності та знижує рівень суспільної довіри до аудиторської діяльності. Тому проходження перевірки з контролю якості аудиторських послуг є обов'язковою умовою надання суб'єктом аудиторської діяльності послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності.

Відповідно до частини четвертої статті 40 Закону контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, проводиться Інспекцією із забезпечення якості Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – Інспекція).

Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності (крім суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес), проводиться комітетом з контролю якості аудиторських послуг Аудиторською палатою України (далі – Комітет АПУ).

Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які повідомили про намір надавати послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності, проводиться за їх власною ініціативою Комітетом АПУ або комітетом з контролю якості аудиторських послуг професійної організації аудиторів та бухгалтерів (далі – Комітет професійної організації) за умови делегування таких повноважень Аудиторській палаті України та/або професійній організації аудиторів та бухгалтерів у порядку, визначеному Законом.

За рішенням Ради нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю Інспекція / Комітет АПУ / Комітет професійної організації проводять інші перевірки щодо дотримання ними вимог Закону, нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності, міжнародних стандартів аудиту з урахуванням визначеного предмета перевірки.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
У тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

чинних регуляторних актів, оскільки чинний Порядок проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг (зі змінами), затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.08.2019 № 362, не містить норм, передбачених Законом.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є:

встановлення порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших послуг, яким мають керуватися Інспекція, Комітет АПУ, Комітет професійної організації при проведенні відповідних перевірок;

створення умов для формування інформації щодо функціонування системи забезпечення якості, яка висвітлюватиметься у щорічному звіті про результати перевірок контролю якості аудиторських послуг та інших перевірок (інформація про надані за результатами перевірок рекомендації, вжиті суб'єктами аудиторської діяльності заходи щодо виправлення виявлених порушень, застосовані дисциплінарні заходи та санкції, а також інформація про фінансове та ресурсне забезпечення системи, її ефективність та результативність);

відстеження виконання наданих рекомендацій;

приведення власних нормативно-правових актів у відповідність із Законом України від 20 вересня 2022 року № 2597-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні».

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити без змін
Альтернатива 2	Затвердити Порядок проведення перевірок з контролю якості

аудиторських послуг та інших перевірок
--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні, оскільки збереження існуючого стану не забезпечить досягнення цілей державного регулювання і не забезпечить вирішення проблеми	Відсутні
Альтернатива 2	Наявні, оскільки затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та інших послуг забезпечить реалізацію норм Закону та досягнення цілей державного регулювання	Відсутні, оскільки розробка, погодження та прийняття регуляторного акта здійснюється посадовими особами відповідних державних органів в межах їхньої компетенції, що не потребує додаткових витрат бюджету на додаткову оплату праці відповідних спеціалістів

Проект наказу не розповсюджується на сферу інтересів громадян

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	214*	-		
Питома вага групи у загальній вазі кількості, відсотків	x	100	x	x	100

* За даними Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, опублікованого на сайті Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (https://www.apob.org.ua/?page_id=4787), станом на 28.02.2023 кількість суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, становить 214 одиниць, у тому числі суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, – 78 одиниць.

Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають проводити обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес, які, ураховуючи вимоги статті 23 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” в частині внутрішньої організації суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит, умовно можна віднести до середніх підприємств.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Непроходження суб'єктами аудиторської діяльності перевірки з контролю якості наданих аудиторських послуг, що не потребуватиме витрачання коштів суб'єктів аудиторської діяльності на організацію системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг (підвищення рівня професійної компетенції з метою дотримання вимог міжнародних стандартів аудиту та вимог Закону при провадженні аудиторської діяльності)	Непроходження суб'єктами аудиторської діяльності контролю якості аудиторських послуг унеможлиблює для таких суб'єктів аудиторської діяльності надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, що зумовлює втрату суб'єктами відповідних доходів
Альтернатива 2	Проходження суб'єктами аудиторської діяльності перевірки з контролю якості аудиторських послуг дозволить їм продовжити надавати послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності та отримувати більше доходу порівняно з іншими видами аудиторських послуг	Забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг, що передбачає понесення суб'єктом аудиторської діяльності певних витрат

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Альтернатива 2

	Витрати	За рік
1	Забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг, підвищення рівня професійної компетенції для дотримання вимог міжнародних стандартів аудиту й вимог Закону при провадженні аудиторської діяльності, тис. грн	23,16*
2	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць	214
3	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 1 x рядок 2), тис. грн	4 956,24

* Відповідно до Інформації про стан аудиторської діяльності в Україні у 2020 році, розміщеної на офіційному вебсайті Аудиторської палати України, середній дохід одного суб'єкта аудиторської діяльності від надання аудиторських послуг становить 1 158 тис. гривень. Частка витрат одного суб'єкта аудиторської діяльності, пов'язаних із забезпеченням функціонування внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг, підвищення рівня професійної

компетенції для дотримання вимог міжнародних стандартів аудиту й вимог Закону при провадженні аудиторської діяльності, становить орієнтовно 2 %, відповідно сума таких витрат становитиме 23,16 тис. грн (1158 тис. грн *2)/100).

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, тис. грн
Альтернатива 1	-
Альтернатива 2	4 956,24

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки не забезпечується виконання вимог Закону в частині запровадження суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, що відповідно не забезпечує виконання Україною положень Угоди про асоціацію у сфері аудиту
Альтернатива 2	4	Дозволяє досягнути поставлених цілей та реалізувати норми Закону, що зі свого боку забезпечить контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності та створить належні умови для продовження надання ними послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, а також посилить суспільний нагляд за аудиторською діяльністю

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні, оскільки не вирішення питання проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності призведе до неможливості надання ними аудиторських послуг з обов'язкового	Відсутність нормативно-правового врегулювання питання проходження контролю якості аудиторських послуг призведе до невиконання норм Закону та відповідно	Є найгіршою з альтернатив, оскільки не забезпечить досягнення цілей державного регулювання та виконання вимог законодавства в частині запровадження суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

	аудиту фінансової звітності, а відповідно обмежить їх господарську діяльність	не сприятиме належному функціонуванню системи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні	та виконання Україною положень Угоди про асоціацію у сфері аудиту відповідно, а також обмежить господарську діяльність суб'єктів аудиторської діяльності
Альтернатива 2	Врегулює питання забезпечення проведення контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, дозволяє суб'єктам аудиторської діяльності продовжувати надавати послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності	Витрати держави відсутні, а витрати суб'єктів господарювання, пов'язані з організацією внутрішньої системи контролю якості, є незначними	Є оптимальною та найкращою серед запропонованих альтернатив, оскільки відповідає вимогам регуляторної політики і досягає цілей державного регулювання та забезпечує суспільний нагляд за аудиторською діяльністю в Україні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта та фактична реалізація його положень.

Прийняття регуляторного акта забезпечить проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності та інших перевірок щодо дотримання суб'єктами аудиторської діяльності, які їх надають, міжнародних стандартів аудиту, принципу незалежності, ефективності системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг (системи управління якістю), дотримання ними вимог Закону, нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію.

Для впровадження регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не передбачає додаткових фінансових витрат органів державної влади та громадян.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Регуляторний акт не стосується підприємств, що є представниками мікро- та малого підприємництва. Відповідно Тест малого підприємництва (М-Тест) згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не проводився.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта запропоновано встановити на необмежений термін дії.

Зміна терміну дії акта можлива у разі зміни норм Закону.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією акта, – не передбачається.

Дія регуляторного акта поширюється на суб'єктів аудиторської діяльності, зокрема, які включені до розділу III Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

кількість суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит;

кількість суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес;

проведено та заплановано до проведення перевірок з контролю якості суб'єктів аудиторської діяльності, у тому числі Інспекцією, Комітетом АПУ, Комітетами професійних організацій;

кількість суб'єктів аудиторської діяльності, які пройшли перевірку з контролю якості аудиторських послуг;

кількість суб'єктів аудиторської діяльності, які пройшли перевірку з контролю якості аудиторських послуг з обов'язковими рекомендаціями;

кількість суб'єктів аудиторської діяльності, які пройшли іншу перевірку;

середня тривалість перевірки з контролю якості за місцезнаходженням

суб'єктів аудиторської діяльності.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта – високий.

Проект акта розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України (<https://mof.gov.ua/>).

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись шляхом статистичного методу.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись з дня прийняття регуляторного акта.

Повторне відстеження буде здійснюватися через рік, але не пізніше двох років з дня прийняття регуляторного акта.

У разі виявлення нерегульованих та/або проблемних питань на підставі аналізу зауважень та пропозицій державних органів, суб'єктів господарювання ці питання будуть врегульовані шляхом унесення відповідних змін до регуляторного акта.

Виконавцем заходів з відстеження результативності дії регуляторного акта є Міністерство фінансів України.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО